

กำหนดมาตรการและประเด็นความรู้ที่ให้แก่ผู้รับบริการ/ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกลุ่มพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อม (Advocacy & Intervention)

ตัวชี้วัด 1.5 ความสำเร็จของการดำเนินงานอนามัยสิ่งแวดล้อม

หน่วยงาน ศูนย์อนามัยที่ 6

1. มาตรการเพื่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานตัวชี้วัด โดยใช้กลยุทธ์ PIRAB

การเสริมสร้างความเข้มแข็งกลไกความร่วมมือภาคีเครือข่ายภาครัฐ เอกชน และประชาชน ในการขับเคลื่อนงาน ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม เพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูล เฝ้าระวัง คาดการณ์ และสื่อสารเตือนภัย ให้จังหวัดผ่านการจัดการปัจจัยเสี่ยงด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ผลักดันการดำเนินงาน GREEN & CLEAN Hospital ให้ผ่านระดับดีมากเพิ่มขึ้น รวมถึงให้ท้องถิ่นดำเนินงานคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากขึ้น โดยมีกระบวนการดังนี้

P : Partner สร้างการมีส่วนร่วมกับภาคีเครือข่ายทั้งในและนอกกระทรวง อย่างบูรณาการ และผลักดันให้เกิด กระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่าน Best Practices ระดับเขต

I : Invest สนับสนุนให้เกิดการใช้ทรัพยากรในการปรับปรุงภูมิทัศน์ การจัดกิจกรรมส่งเสริมสุขภาพการจัดสภาพสิ่งแวดล้อมให้เอื้อต่อสุขภาพ และผลักดันผ่าน คสจ./พขอ./คกก.ระดับจังหวัด

R : Regulate and Legislate สนับสนุนมาตรการทางกฎหมายเพื่อผลักดันให้เกิดกระบวนการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมตามเกณฑ์มาตรฐานอย่างเป็นรูปธรรม

A : Advocate ส่งเสริมให้เกิดการบริหารจัดการกำหนดประเด็น เพื่อการสื่อสารความเสี่ยงให้เข้มข้นทั้งเขตและทีมงานที่เข้มแข็งในการพัฒนางานขยายสู่เครือข่ายอื่น

B : Build Capacity พัฒนาศักยภาพบุคลากรทุกภาคส่วนให้สามารถพัฒนานโยบายและขับเคลื่อนการดำเนินงานทุกด้าน รวมทั้งการวิจัย เผยแพร่ความรู้เพื่อพัฒนางานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม

2. ประเด็นความรู้ที่ให้แก่ C/S เพื่อการขับเคลื่อนการดำเนินงานตัวชี้วัด (เขียนร้อยเรียงกันได้ ข้อ 2,3)

สนับสนุนการดำเนินงานให้กับเจ้าหน้าที่ เช่น การพัฒนาศักยภาพบุคลากร (ระดับจังหวัด ระดับอำเภอ ท้องถิ่นภาคประชาชน) เสริมสร้างองค์ความรู้ การสนับสนุนคู่มือ สื่อสิ่งพิมพ์ อุปกรณ์ในการดำเนินงาน การประชุมชี้แจงแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การประชุมวิชาการระดับเขต/ระดับภาค และการสนับสนุนจากส่วนกลาง ความร่วมมือของผู้ประกอบกิจการ การมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย

1. จังหวัดมีระบบจัดการปัจจัยเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพ

1) ระบบสารสนเทศด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมของประเทศไทย (NEHIS) และคู่มือการใช้งานฯ

2) แนวทางการดำเนินงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เสี่ยง

3) Platform THAI STOP COVID กรมอนามัยและวิธีการใช้งานเพื่อประเมินการดำเนินงานของ

สถานประกอบการตามมาตรการเพื่อลดการแพร่ระบาด COVID-19

<https://stopcovid.anamai.moph.go.th/>

4) สื่อ คู่มือแนวทางปฏิบัติงานสำหรับฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการสาธารณสุขจังหวัด
คณะกรรมการสาธารณสุขกรุงเทพมหานคร และคณะกรรมการเปรียบเทียบกับกฎหมายว่าด้วยการ
สาธารณสุข

5) โปรแกรมกำกับติดตามรายงานผลการดำเนินงานของคณะกรรมการตามกฎหมายว่าด้วยการ
สาธารณสุข

6) หลักสูตรออนไลน์อบรมให้ความรู้ด้านการบังคับใช้กฎหมายและการยกร่างข้อบัญญัติท้องถิ่น
ตามกฎหมายว่าด้วยการสาธารณสุข

7) เกณฑ์คุณภาพน้ำประปาดื่มได้ กรมอนามัยพ.ศ. 2563

http://foods.anamai.moph.go.th/ewt_dl_link.php?nid=4113&filename=water_index18

8) เกณฑ์เสนอแนะคุณภาพน้ำบริโภคเพื่อการเฝ้าระวัง กรมอนามัยพ.ศ. 2563

http://foods.anamai.moph.go.th/ewt_dl_link.php?nid=4112&filename=water_index18

9) คู่มือ การประเมินรับรองมาตรฐานคุณภาพน้ำประปาหมู่บ้าน พ.ศ.2563

http://foods.anamai.moph.go.th/download/0FS_S2563/FD_WaterQuality/2563/คู่มือรับรองประปาหมู่บ้าน.pdf

10) คู่มือ การดำเนินงานเฝ้าระวังคุณภาพน้ำบริโภคในครัวเรือน

http://foods.anamai.moph.go.th/download/0FS_S2563/FD_WaterQuality/2563/คู่มือการเฝ้าระวังน้ำครัวเรือน.pdf

11) กฎกระทรวง สุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ. 2561

http://foods.anamai.moph.go.th/main.php?filename=Law_61

คู่มือการดำเนินงานสุขาภิบาลอาหารตามกฎหมายกระทรวงสุขลักษณะของสถานที่จำหน่ายอาหาร พ.ศ.2561

http://foods.anamai.moph.go.th/ewt_dl_link.php?nid=2450&filename=Law_61

12) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข หลักเกณฑ์การอบรมผู้ประกอบการและผู้สัมผัสอาหาร
พ.ศ. 2561 คู่มือการดำเนินการของหน่วยงานจัดอบรมตามประกาศอบรมผู้ประกอบการและผู้สัมผัส
อาหาร http://foods.anamai.moph.go.th/ewt_dl_link.php?nid=3049&filename=Law_61

คู่มือวิชาการประกอบการอบรม หลักสูตรการอบรมผู้ประกอบการ หลักสูตรการอบรมผู้สัมผัสอาหาร
http://foods.anamai.moph.go.th/main.php?filename=Law_61

13) กฎกระทรวงฯ ว่าด้วยสุขลักษณะของตลาด พ.ศ.2551 คู่มือตลาดนัดน้ำซึ่

http://foods.anamai.moph.go.th/ewt_dl_link.php?nid=1798&filename=media2018_2

14) แนวทางการดำเนินงานพัฒนาอาหารริมบาทวิถี Street Food Good

Health http://foods.anamai.moph.go.th/ewtadmin/ewt/foodsan/main.php?filename=street_imp

15) แนวทางการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

http://foods.anamai.moph.go.th/main.php?filename=evaluation_form

16) ระบบสารสนเทศเพื่อการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม

<http://eha.anamai.moph.go.th/>

17) แนวทางการดำเนินงานจัดทำข้อมูลพื้นฐานด้านอาชีวอนามัยและสิ่งแวดล้อม

(Occupational and Environmental Health Profile:

OEHP)<http://envocc.ddc.moph.go.th/p/oehp>

18) เกณฑ์สำหรับการรายงานเหตุการณ์และการออกดำเนินการสอบสวนโรคและภัยสุขภาพจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อมกรณีเหตุการณ์ที่มีความสำคัญสูง (DCIR)

19) แนวทางการจัดบริการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อมสำหรับโรงพยาบาล

20) คู่มือการเฝ้าระวังด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม และอาชีวอนามัยและประเมินความเสี่ยงต่อสุขภาพในพื้นที่เสี่ยง

21) พระราชบัญญัติควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2562http://www.ratchakitcha.soc.go.th/DATA/PDF/2562/A/067/T_0215.PDF

22) แนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานผ่านกลไกคณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมจังหวัด คณะกรรมการควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อมกรุงเทพมหานครภายใต้พระราชบัญญัติควบคุมโรคจากการประกอบอาชีพและโรคจากสิ่งแวดล้อม พ.ศ.2562<https://drive.google.com/open?id=1SMa8RdPlgZ-dQnMgmlARebCjVoTyuAjlw>

23) แนวทางการสอบสวนโรคจากการประกอบอาชีพและสิ่งแวดล้อม
<http://envocc.ddc.moph.go.th/contents/view/461>

24) คู่มือการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม และอาชีวอนามัย องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (Environmental Health Accreditation: EHA)

25) แนวปฏิบัติการจัดบริการเวชกรรมสิ่งแวดล้อม
2.จังหวัดมีการขับเคลื่อนการดำเนินงานอาหารปลอดภัยที่มีประสิทธิภาพ (สถานประกอบการปรับปรุงผ่านเกณฑ์มาตรฐาน(Healthy Market (ตลาดนัด) , Street Food Good Health

1) คู่มือ แนวทางการดำเนินงานเฝ้าระวังด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมในพื้นที่เสี่ยงมลพิษสิ่งแวดล้อม
http://hia.anamai.moph.go.th/main.php?filename=hia_book_1

2) คู่มือแนวทางปฏิบัติงานสำหรับฝ่ายเลขานุการ คสจ.ฯ ว่าด้วยการสาธารณสุข
<http://laws.anamai.moph.go.th/main.php?filename=5LBook>

3) พระราชบัญญัติการสาธารณสุข พ.ศ.2535 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2560

4) กฎกระทรวงว่าด้วยสุขลักษณะของตลาด พ.ศ.2551

5) คู่มือมาตรฐานอาหารริมบาทวิถี (Street Food) 6. คู่มือตลาดนัดน้ำซึ่ (Temporary Market) พ.ศ.2557

3. องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น มีการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมที่มีประสิทธิภาพ

1) เทศบาลมีการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม (EHA)

1.1) คู่มือมาตรฐานการปฏิบัติงานระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น

1.2) ข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม
ใน Website การพัฒนาคุณภาพระบบบริการอนามัยสิ่งแวดล้อม

1.3) คู่มือการดำเนินงาน อบต.จัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมเพื่อท้องถิ่นและชุมชนน่าอยู่
ข้อมูลสารสนเทศที่เกี่ยวข้องกับการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมสำหรับองค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่นใน Website การจัดการอนามัยเพื่อท้องถิ่นและชุมชนน่าอยู่
2) อบต. มีการจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมเพื่อชุมชนและท้องถิ่นน่าอยู่

1.1) แนวทางการดำเนินงานโครงการ อบต.จัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมเพื่อท้องถิ่น
ชุมชนน่าอยู่คู่มือ อบต.จัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมเพื่อท้องถิ่นชุมชนน่าอยู่, แนวทางการใช้งาน
ระบบรายงานผลการดำเนินงาน, หลักเกณฑ์การสรรหาอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน
ดีเด่นด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมระดับตำบล, แบบประเมินความรอบรู้ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม
สำหรับประชาชนสามารถดาวน์โหลดเอกสารหน้าเว็บไซต์:

<http://env.anamai.moph.go.th/main.php?filename=HCC>

1.2) หลักสูตรการเรียนการสอนออนไลน์ด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม (E-learning)
หลักสูตรออนไลน์ “การจัดการอนามัยสิ่งแวดล้อมสำหรับองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น”

https://mooc.anamai.moph.go.th/course_intro.php?a5bfc9e07964f8dddeb

95fc584cd965d หลักสูตรออนไลน์ HIA e-Learning <https://hia-elearning.org/>

1.3) หลักสูตรการพัฒนาบุคลากรสาธารณสุขด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมการพัฒนา
ศักยภาพบุคลากรด้านอนามัยสิ่งแวดล้อมสำหรับเจ้าพนักงานสาธารณสุขตามพระราชบัญญัติการ
สาธารณสุข พ.ศ. 2535, ผู้ตรวจสอบสุขาภิบาลอาหาร (Food Sanitation Inspector: FSI), การ
สุขาภิบาลอาหารสำหรับเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน (Basic of Food Sanitation Inspector: FSI),
การจัดการคุณภาพน้ำประปาสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น, การอบรมอาสาสมัคร
สาธารณสุขประจำหมู่บ้านเชี่ยวชาญด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม

1.4) คู่มือวิชาการที่เกี่ยวข้องดำเนินงานด้านการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพ คู่มือการ
ดำเนินงานด้านการประเมินผลกระทบต่อสุขภาพสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

http://hia.anamai.moph.go.th/more_news.php?cid=312&filename=hia_book_1,

Checklist ประเมินความเสี่ยงสำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 12 ประเภทกิจการ,
Application @Risk เพื่อให้ประชาชนสามารถแจ้งหรือเตือนภัยด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม,
แบบสอบถามประเมินความรอบรู้ PM 2.5

4. โรงพยาบาลพัฒนาอนามัยสิ่งแวดล้อมได้ตามเกณฑ์ GREEN & CLEAN Hospital

1) คู่มือแนวทางการดำเนินงานGREEN&CLEAN Hospital

2) คู่มือแนวทางการจัดการมูลฝอย ส้วมและสิ่งปฏิกูลในโรงพยาบาล

3) สถานบริการสาธารณสุขกับการประเมิน คาร์บอนฟุตพริ้นท์

4) คู่มือมาตรฐานโรงพยาบาลอาหารปลอดภัย (Food Safety Hospital)

5) คู่มือการดำเนินตามมาตรฐานการจัดบริการอาชีวอนามัยและเวชกรรมสิ่งแวดล้อม

3. เหตุผลประกอบในการกำหนดมาตรการและประเด็นความรู้

การขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านอนามัยสิ่งแวดล้อม ผ่านการตรวจราชการของคณะตรวจราชการเขต 6 คณะกรรมการอาหารปลอดภัยระดับเขต คณะกรรมการอนามัยสิ่งแวดล้อมและอาชีวอนามัยระดับเขต และคณะกรรมการสาธารณสุขระดับจังหวัด คณะกรรมการพัฒนาคุณภาพชีวิตระดับอำเภอ และกรรมการอื่นที่เกี่ยวข้อง การจัดทำนโยบายระดับกระทรวงให้มีความชัดเจน เพื่อให้เกิดความต่อเนื่องของการดำเนินงาน และเพื่อสร้างการมีส่วนร่วมเกิดการแลกเปลี่ยนรู้ของภาคีเครือข่ายให้การดำเนินงานบรรลุวัตถุประสงค์